

4. Paul PETRESCU, *Motive decorative celebre*, Ed. Meridiane, București, 1971.
5. Gh. Țăranu, R. Țăranu, *Stiluri de mobila si tehnica de executării decorațiunilor*, Ed. Didactică și Pedagogică , București, 1991.
6. <http://www.transilvaniaproduction.ro/images/catalog/index.html>

Tineretul sursă generatoare de forță de muncă în societatea contemporană

Corina Savițchi, lector universitar,
UPS ”Ion Creangă”

Societatea moldovenească traversează o perioadă caracterizată printr-un ansamblu de procese complexe, care afectează toate domeniile vieții sociale, economice, politice, spirituale. Una din problemele generate de perioada de trecere la noile condiții de dezvoltare este șomajul, care poate afecta orice persoană indiferent de vîrstă. Tineretul care a fost și rămîne cel mai sensibil și influențabil grup social joacă rolul hotărîtor în realizarea tranziției. Societăii în tranziție îi sunt specifice numeroase particularități ”patologice”, dominate preponderent de haos decît de dinamism, iar tinerii prin activitățile sale reușesc să depășească cu succes situația.

Tineretul pe piața muncii reprezintă cea mai vulnerabilă categorie de persoane, iar riscul de a deveni șomer este tot mai mare. Responsabil de susținere și ajutor a acestora este statul prin implementarea politicilor sociale corespunzătoare. Exponent al relațiilor de muncă în societate este populația activă disponibilă pentru angajare. Procesul de ocupare semnifică ”numărul total al celor utilizați în activitatea social-economică”[1]. Prin aceasta, oamenii își îndreptată activitatea legală spre satisfacerea necesităților personale și generale ale societății.

Subocuparea forței de muncă este legată de existența șomajului, care astăzi reprezintă unul din fenomenul cel mai puțin acceptat de societate, afectînd în mod diferit economiile tuturor țărilor. Alain Cotta caracterizează șomajul ca ”situația individului privat de muncă”, dar evidențiază că doar prin intermediul șomajului involuntar se poate de evaluat situația economică a țării[2]. Este frecvent utilizată definiția șomajului dată de Biroul Internațional al Muncii, potrivit căreia este șomer oricine are mai mult de 15 ani și îndeplinește concomitent următoarele condiții:

- este apt de muncă;
- nu are un loc de muncă;

- este disponibil pentru o muncă salariată;
- caută un loc de muncă.

Șomajul în rândul tinerilor este un fenomen social-economic, în care populația activă cu vârsta între 15-29 de ani nu-și găsesc un loc de muncă corespunzător. Tinerii reprezintă sursa generatoare de forță de muncă foarte importantă pentru societatea de azi. Sociologul român, Constantin Schifirneț, definește tineretul drept un grup de vârstă puternic socializat orientat către transformarea socială, datorită opțiunilor sale și capacității de a institui noi moduri de abordare a realității sociale[3]. Tineretul exprimă grupul social-demografic, care posedă trăsături specifice și îl deosebește de celelalte generații de oameni și care se află la stadiul de autodeterminare socială și profesională. Vârsta cronologică a populației tinere în Republica Moldova este intervalul cuprins între 15-29 ani.

În conformitate cu Codul Muncii al RM ”persoana fizică dobândește capacitatea de muncă la îndeplinirea vârstei de 16 ani”[4]. Acces pe piața muncii au și persoanele, care nu au atins vârsta de 15 ani, cu acordul scris al părinților, chiar dacă legislația interzice. Pentru această categorie de lucrători se stabilește o durată redusă a timpului de muncă: 24 ore săptămânale pentru salariații în vârstă de la 15 la 16 ani și 35 ore săptămânale pentru salariații în vârstă de la 16 la 18 ani. Nu se admite munca de noapte, munca suplimentară și munca în zilele de sărbători nelucrătoare a salariaților în vârstă de pînă la 18 ani.

Retribuirea muncii salariaților în vârstă de pînă la 18 ani se efectuează luîndu-se în considerație durata redusă a muncii zilnice. Munca angajaților minori se salarizează proporțional cu timpul lucrat sau în acord. Angajarea lucrătorilor cu vârsta de pînă la 18 ani se petrece în baza unui examen medical preventiv care ar confirma capacitatea de muncă a acestora.

Principalii indicatori demografici estimează nivelul ocupării forței de muncă a tinerei generații, dar și aportul statului în soluționarea problemelor legate de angajarea acestora în cîmpul muncii.

La 1 ianuarie 2015 populația Republicii Moldova constituia 3555,2 mii persoane, tinerii reprezentau 900422 persoane sau 25% din numărul total. Dintre ei 51% sunt bărbați, 49% - femei. Persoanele cu vârsta cuprinsă între 15 – 19 ani formează 13% din numărul lor total, fiecare a șaselea are vârsta de 20 – 24 ani, iar pătura cea mai numeroasă – 20% - o formează tinerii cu vârsta de 25 – 29 ani.

În trimestru IV al anului 2014, 234800 sau 26% din numărul total erau angajați în cîmpul muncii. Din ei, grupa de vârstă cuprinsă între 15 – 24 ani sunt antrenați, lucrează în diverse ramuri ale economiei naționale:

- în agricultură, economia vînatului, silvicultură și pescuit – 21%;
- în industrie – 15%;

- în comerț, hoteluri, restaurante - 20%;
- în administrație publică, învățământ, sănătate, asistență socială – 15%;
- în transport și comunicații – 4%;
- alte activități – 10%.

Populația inactivă de 15 ani și peste a reprezentat 61,4% din totalul populației de aceeași vîrstă. Din punct de vedere al relațiilor cu piața muncii, în cadrul populației inactive distingem două categorii importante:

- persoane descurajate care constituie circa 11,5 mii în anul 2014 – față de 17,2 mii în anul 2013;
- persoane care au fost declarate de către gospodării plecați în alte țări la lucru sau în căutare de lucru au format cca 346,9 mii persoane în anul 2014 – față de 334,2 mii în 2013[5].

Nivelul de educație a tinerilor este unul factorii care determină angajarea în cîmpul muncii și asigurarea securității sociale a acestei categorii de populație. Rata cuprinderii în învățământ din grupa de referință 15 – 24 ani înregistrează o diminuare în anul de studii 2013/2014 comparativ cu anul 2012/2013 cu 1,6 puncte procentuale. Această scădere se datorează fînisării ciclului de învățământ care reprezintă studiile gimnaziale. Noul Cod al Educației care a intrat în vigoare la 23 noiembrie 2014 stipulează instituirea învățământului obligatoriu pînă la 18 ani, incluzînd și ciclul liceal.

Salarii înșușit de tineri reprezintă prestigiul locului de muncă deținut. În anul 2013, 3 din 4 (74%) lucrează în calitate de salariat, aprosimativ un sfert (23%) desfășoară activități pe cont propriu, 2,3% din tineri concomitent cu activitatea de muncă mai urmează și o instruire formală în cadrul sistemului de învățământ[6].

Transferurile din afara țării reprezintă principalele surse de venit al tinerilor (15 – 29 ani) formînd 30,4%, veniturile salariale provenite din activități non-agricole – 25,9% și din activități agricole pe cont propriu încasează – 12,7%. Remitențele pe care tinerii le primesc rămîn a fi cele mai importante surse ce le asigură un confort ridicat și sunt incomparabile cu salariile propuse de angajatori care sunt neatractive și mici.

În literatura de specialitate deseori se întîlnesc citate ale președintelui de onoare al Federației Naționale a Industriei Japoneze, care, la sfîrșitul anilor '60 ai secolului XX spunea: ”Noi nu avem resurse naturale, nici putere militară. N-avem decît o singură resursă: capacitatea de a investi în creierile noastre. Trebuie să educăm, să specializăm, să echipăm. Această putere a minții, va deveni într-un viitor apropiat bunul cel mai prețios”. Astfel, adesea spunem că tineretul este viitorul nostru, însă felul, în care el gîndește și acționează, ne oferă de pe acum o imagine asupra vremurilor ce vin, iar aspirațiile, temerile lor ne vorbesc despre cum vor încerca ei să modeleze viitor. Paradoxul este că situația

este asemănătoare, doar că investițiile în dezvoltarea tineretului la noi în țară sunt foarte modeste și superficiale.

Referințe bibliografice:

1. Crețoiu Gh., Cornescu V., Bucur I. "Economie", București, 2003, pg. 433. Ibidem, pg. 433.
2. Schifirneț C. "Tineretul între permanență și înnoire", București, 1987, pg. 25.
3. Codul Muncii al R. Moldova, 2003.
4. "Forța de muncă în R. Moldova în trimestrul IV a anului 2014" //
5. www.statistica.md.
6. "Tinerii în R. Moldova în anul 2013" // www.statistica.md.

Imaginația creativă – factor esențial al progresului

Oloieru Anastasia, lector UPS "Ion Creangă",
masterand USM

În ultimile decenii, știința economică cunoaște o perioadă de înflorire, investigând unele fenomene, situații, procese, ignorate cu desăvârșire altădată. Astfel ia amploare o nouă megatendință în gândirea economică numită cosmomaneconomia, tendință în care relația Om-Pământ este înlocuită cu raportul Om-Univers.

Actualmente, în centrul preocupărilor este omul creativ, nu ca beneficiar de resurse, ci ca principală resursă economică, o adevărată fabrică de creare a bunurilor economice. Această schimbare pune bazele trecerii de la economia cunoașterii la economia imaginației creative.

Încă în anul 1922, psihologul Charles F. Haanel scria: "Dezvoltarea Statelor Unite ale Americii se datorează la doar două procente din populație. Acest lucru înseamnă că liniile de telefon, căile noastre ferate, automobilele, bibliotecile, ziarele și mii de alte bunuri, chemate să ne asigure un trai confortabil, constituie rezultatul gândului creativ a două procente din populație. Este absolut firesc ca anume aceste două procente din populație să facă parte din categoria milionarilor." Și într-adevăr pentru a asigura progresul uman și bunăstarea materială și spirituală este nevoie de multă creativitate, de depistarea, stimularea și de finalizarea ei în practică, în toate domeniile vieții sociale: științific, tehnic,